

datum: 18 oktober 2023

Advies over de Wijzigingen aan het Omgevingsvergunningsdecreet

Samenvatting standpunt

Het Omgevingsvergunningsdecreet wordt ingrijpend gewijzigd. De wijziging omvat onder meer de invoering van het zgn. 'Omgevingsbesluit' en de modulaire opbouw van de vergunningsprocedure. De gemeenten geven de volgende reactie:

- De eengemaakte milieu en stedenbouwkundige vergunning is een stap vooruit (zie 2);
- We zijn kritisch ten opzichte van het nieuwe instrument 'omgevingsbesluit', waarbij we ervoor pleiten eerder in te zetten op vereenvoudiging van de bestaande regelgeving dan nieuwe instrumenten te creëren (zie 3);
- We staan positief tegenover de modulaire opbouw van de vergunningsprocedure, maar vinden wel dat er grenzen zijn aan de flexibiliteit die je mag verwachten van vergunningverlenende overheden en doen daar een aantal voorstellen over (zie 4).
- We vrezen een uitholling van de bevoegdheid van het lokaal bestuur als in beroep aanvragen (steeds) inhoudelijk kunnen worden gewijzigd (zie 5).
- We vragen een lijst van gemeentelijke projecten, waardoor de gemeenteprojecten toch vergunt, ondanks dat er aspecten aan de vergunningsaanvraag een provinciaal of Vlaams aspect hebben (zie 6).
- We willen het behoud van de mogelijkheid dat gemeenten een aanvraag onvolledig verklaren als een document dat wel degelijk nuttig is om te betrekken bij de beslissing over een aanvraag ontbreekt, ook al is dat document niet op Vlaams niveau verplicht (zie 7);
- Het behoud van de bevoegdheid om een handeling van algemeen belang te verklaren bij de lokale overheid (zie 8);
- Stimuleer dat Vlaamse adviesinstanties ook daadwerkelijk advies geven indien zij om advies gevraagd worden (zie 9);
- Voer geen boete in voor een gemeente indien de gemeenteraad niet tijdig beslist over een gemeenteweg (zie 10);
- Laat gemeenten vrij om te bepalen wanneer een tijdelijke vergunning is aangewezen (zie 11);
- Laat gemeenten vrij de vergunningsplicht te moduleren (zie 12);
- Beperk de beroepsmogelijkheid in alle dossiers; in ondergeschikte zin is een beperking van de beroepsmogelijkheid voor eenvoudige aanvragen te overwegen (zie 13);
- De digitale inzagemogelijkheid van bouwplannen tijdens het openbaar onderzoek of de beroepsfase vinden we een goede zaak (zie 14);

Tot slot schuiven de gemeenten nog een aantal andere aandachtspunten naar voren, nl. het delegeren van de eindbeslissing over een vergunningsaanvraag, de stedenbouwkundige en milieumelding, de rapportageplicht, de waarnemend omgevingsambtenaar en de overgangstermijn en communicatie over de nieuwe regelgeving.

1. Waar gaat dit over?

In de loop van 2017 trad de regelgeving over de omgevingsvergunning in werking, de integratie van de stedenbouwkundige vergunning en de milieuvergunning. In het decreet verplichtte de Vlaamse overheid zich om het vergunningsproces na drie jaar te evalueren.¹ De evaluatiestudie ging na of de verwachtingen zijn gerealiseerd die leefden bij de invoering van de omgevingsvergunning.

Het **evaluatie**rapport werd in december 2021 gepubliceerd.² Naar aanleiding hiervan nam de VVSG al een standpunt in met gewenste wijzigingen in het vergunningsproces.³

In dezelfde periode voerde Audit Vlaanderen een **thema-audit** Omgevingsvergunningen uit bij 13 gemeenten en twee provincies.⁴

Begin 2022 werd de evaluatie verwerkt in een **conceptnota**.⁵ De VVSG bracht hierover een standpunt uit.⁶

Vlak voor het zomerreces keurde de Vlaamse regering een **volledig voorontwerp** goed met heel wat wijzigingen aan het omgevingsvergunningendecreet.⁷ Daarnaast wordt het nieuwe instrument van 'omgevingsbesluit' ingevoerd. De tekst ging voor advies naar de strategische adviesraden; de VVSG is niet uitdrukkelijk om advies gevraagd. Het is over dit voorontwerp dat we ons nu uitspreken.

Enkele elementen waren eerder al opgenomen in het zgn. **Verzameldecreet**, maar daaraan is niet meer is voortgewerkt na de eerste adviesronde.⁸ Vreemd genoeg verwijst de toelichting bij art. 19 in dit dossier wel nog naar het "Verzameldecreet Omgeving 2023" alsof het wel goedgekeurd is. (zie punt 14)

¹ Art. 395 Omgevingsvergunningsdecreet (OVD)

² IdeaConsult in opdracht van het departement Omgeving, *Evaluatie van de werking van het Omgevingsvergunningendecreet*, 2001, te vinden via <https://omgeving.vlaanderen.be/evaluatie-van-het-omgevingsvergunningendecreet>

³ Raad van Bestuur VVSG 16 maart 2022

⁴ [Audit Vlaanderen, Thema-audit Omgevingsvergunningen, 04.10.2021.](#)

⁵ ["Conceptnota bijsturing van de regelgeving inzake de omgevingsvergunning" – mededeling aan de Vlaamse Regering 11 februari 2022.](#)

⁶ Raad van Bestuur VVSG 15 juni 2022

⁷ [Voorontwerp van decreet tot wijziging van de regelgeving betreffende de omgevingsvergunning wat betreft de invoering van een modulaire omgevingsvergunningsprocedure en het omgevingsbesluit – beslissing van de Vlaamse Regering van 14 juli 2023](#)

⁸ [Voorontwerp van decreet houdende diverse bepalingen inzake omgeving, leefmilieu en natuur en ruimtelijke ordening – beslissing van de Vlaamse Regering van 18 november 2022](#)

zie standpunt: Raad van Bestuur VVSG 21 december 2022

2. Algemene beoordeling: integratie milieu & stedenbouw behouden

Het principiële uitgangspunt om milieu- en stedenbouwkundige vergunning te integreren vinden we een belangrijke vooruitgang. **Dit willen graag behouden**, omdat het een reële vereenvoudiging is van de regelgeving is én een betere beoordeling mogelijk maakt. We merken echter dat bedrijven en hun adviesverleners daar soms geen vragende partij voor zijn. Zo is inmiddels de koppeling tussen bouwproject en bronbemaling doorgeknipt,⁹ terwijl maatschappelijk gezien het behoud ervan relevant is wanneer de bemaling vergunningplichtig is. Overigens moet de bouwheer een bemaling dus niet samen met de bouwwerken aanvragen, maar hij moet die wel in de MER-screening opnemen om de milieugevolgen van zijn aanvraag volledig te kunnen beoordelen.¹⁰

3. “Omgevingsbesluit”: inzetten op vereenvoudiging bestaande regelgeving

Hoewel de gemeenten het een interessante piste vinden om in één beweging een plan te wijzigen én een vergunning af te leveren, roept het nieuwe instrument toch een reeks vragen op:

- Door dit instrument dijt de ruimtelijke regelgeving weer verder uit. Dit is natuurlijk geen inhoudelijk argument, maar de vraag is of we niet eerder werk moeten maken van het verbeteren van de bestaande planningsprocedure, zodat alle plannen en projecten kunnen profiteren van snellere en kwaliteitsvolle plan- en vergunningsprocessen, in plaats van dit enkel voor een bepaald type aanvragen mogelijk te maken.
- Door deze nieuwe procedure de planningscapaciteit steeds meer bepaald door derden, en niet door de overheid zélf. Op dit moment kunnen enkel bedrijven die in aanmerking komen voor een planologisch attest een planinitiatief afdwingen bij de overheid, straks is dit voor alle vormen van bedrijvigheid, bv ook handel, voor ruimtelijke impulsprojecten én handelingen van algemeen belang. Hoewel vanuit het projectbelang dit een goede zaak kan zijn, is dit voor de slagkracht van een lokaal bestuur als plannende overheid een slechte zaak.
- Het is ons onduidelijk wie het ontwerp RUP opstelt: is dit de initiatiefnemer of de overheid. In het eerste geval: hoe wordt dan gegarandeerd dat een dergelijk plan in het kader van het algemeen belang wordt opgesteld? Als de overheid een ontwerp RUP overneemt dat de initiatiefnemer van het project heeft opgesteld dan heeft die overheid de perceptie van partijdigheid, hetgeen niet ten goede komt aan het draagvlak voor het voorgenomen plan/ project.

⁹ art. 7 § 2 OVD: “De verplichting tot gezamenlijke indiening geldt niet voor het aanvragen of melden van stedenbouwkundige handelingen en exploitatie van ingedeelde inrichtingen of activiteiten die alleen nodig zijn tijdens de uitvoeringsfase van het project.”

¹⁰ Art. 6, 3° wijzigt art. 7 § 2 OVD.

- Hoe verhoudt het Omgevingsbesluit tot het instrument van het Vrijgavebesluit? Zijn dit twee evenwaardige manieren om een goed gelegen woonreservegebied aan te snijden?
- De gemeenten dringen erop aan dat in de aanvraag voor een Omgevingsbesluit niet alleen de aanvrager de relatie met het gemeentelijk beleidsplan beschrijft maar evengoed de link met het gemeentelijk structuurplan. Het is immers dit plan dat in veel gemeenten nog wel degelijk van toepassing is. Er is geen reden waarom bij de reguliere RUP-procedure wél een toetsing aan het structuurplan moet gebeuren, maar bij een omgevingsbesluit niet (art. 180).
- Bij ruimtelijke impulsprojecten staat het criterium 'ruimtebeslag' terecht centraal. Tegelijkertijd is een aantal begrippen onduidelijk, bv wat als kern kan worden beschouwd. Behalve de stedelijke gebieden zijn in Vlaanderen de kernen immers niet afgebakend. Het is ook niet realistisch dat alle gemeenten in Vlaanderen hun kernen zullen afbakenen via de opmaak van een ruimtelijk uitvoeringsplan. We wijzen erop dat voor de stedelijke gebieden dit al meer dan een decennium in beslag nam.
- Meervoudig ruimtegebruik en verweefbare bedrijvigheid moet principieel ook mogelijk zijn in die gebieden waarvoor een omgevingsbesluit wordt genomen.
- We vinden dat het principieel mogelijk moet zijn dat een omgevingsbesluit wordt aangevraagd op het grondgebied van 2 of meer gemeenten, waarbij de bevoegdheid 'gewoon' bij de gemeente blijft en dus niet naar de provincie gaat. Volgens de huidige ontwerp teksten is dat gewoonweg niet mogelijk.

Toelichting

Het decreet maakt het mogelijk om – voor bepaalde type aanvragen- in één proces zowel een vergunning af te geven als wijziging van de bestemming door te voeren. Dit nieuw instrument is bedoeld voor die projecten die de overheid eigenlijk wél wenst te vergunnen, maar nu omwille van de bestemming van het gebied niet onmiddellijk kunnen worden vergund. In de huidige situatie dient daarom eerst een ruimtelijk uitvoeringsplan te worden opgemaakt, waarna de vergunning kan worden aangevraagd. Straks kan dat dus, voor wat betreft sommige aanvragen, in één beweging via de aanvraag van het 'Omgevingsbesluit'.

Een dergelijk besluit wordt mogelijk voor zgn. 1) 'ruimtelijke impulsprojecten', 2) werken van algemeen belang en 3) voor bedrijvigheid, waarbij bedrijvigheid verwijst naar de omschrijving zoals gebruikt in de zgn. 'standaard typebepalingen'. Ruimtelijke impulsprojecten zijn projecten die expliciet aandacht hebben voor functieverweving, hergebruik of tijdelijk ruimtegebruik. Ze geven een impuls aan nieuwe ruimtelijke realisaties in een projectgebied met een ruimtelijke kwaliteitsgarantie die ook een verbetering van landschappelijke kwaliteit inhoudt. Bij werken van algemeen belang is het de bedoeling dat werken op o.a. het openbaar domein sneller vergund raken.

Al met al betekent dit dat private initiatiefnemers meer mogelijkheden krijgen om een planwijziging af te dwingen. Nu is dat enkel zo voor die bedrijven die in aanmerking komen voor een planologisch attest. De bevoegde overheid is die overheid die bevoegd is om de vergunningsaanvraag te behandelen en bij ruimtelijke impulsprojecten is dit

sowieso de lokale overheid. Impulsprojecten op het grondgebied van twee gemeenten kunnen niet. Er is geen administratieve beroepsmogelijkheid, zoals dat een RUP dat wordt vastgesteld ook niet het geval is. Principe is dat bij de vergunningsaanvraag een ontwerp RUP wordt toegevoegd. Verkorting van de adviestermijn voor adviesinstanties van 90 dagen naar 45 dagen, omwille van 'beperkte RUP, met enkel wijziging van het bestemmingsvoorschrift en enkele specifieke inrichtingsvoorschriften'. Het Omgevingsbesluit vervalt als de vergunning vervalt.

4. Modulaire vergunningverlening: beperk wijzigingslussen

De gemeenten staan achter de flexibiliteit die de modulaire opbouw biedt.

Wel vrezen gemeenten de werklast van steeds weer wijzigingen van een al aangevraagd dossier¹¹. Een aanvraagdossier wijzigen na indiening, mag, volgens de gemeenten daarom slechts binnen volgende beperkingen:

1. Het aantal wijzigingen is beperkt tot **welbepaalde momenten tijdens de procedure**, bijvoorbeeld na de adviesronde het openbaar onderzoek. Dat staat ook zo in de conceptnota¹² en is zo opgenomen in de ontwerpregelgeving.
2. De aanvrager moet wijzigingen **ten laatste twintig dagen voor het einde van de beslistermijn** aanleveren.; De omgevingsambtenaar moet zijn verslag over de aanvraag immers zelf ook op tijd klaar hebben voor het einde van de beslistermijn.¹³
3. De vergunningverlenende overheid **mag** wijzigingsverzoeken **weigeren**. Dat is nu de regel,¹⁴ maar kan straks niet meer. De gemeenten vragen dit toch zo mogelijk te laten.

De gemeenten zijn wel tevreden met de lichte termijnverlenging voor dossiers met openbaar onderzoek, nl. van 105 naar 120 dagen.¹⁵

Bovendien vragen we dat bij een beperkt openbaar onderzoek onder de aanpalende eigenaars bij gemene muren de beslistermijn evengoed verlengd wordt.¹⁶

Toelichting

Op dit moment bestaat er een 'gewone procedure' (met openbaar onderzoek) en een 'vereenvoudigde procedure' (zonder openbaar onderzoek). Dat onderscheid verdwijnt. In

¹¹ Art. 48 wijzigt art. 30 OVD.

¹² P. 8: "Tegelijk moeten we erover waken dat de werking van de vergunningverlenende overheid niet ontregeld wordt door een te grote toevloed van wijzigingsverzoeken door de aanvrager op gelijk welk moment. Daarom stroomlijnen we de procedure, waarbij wijzigingsverzoeken slechts mogelijk zijn na een adviesronde en/of de afloop van het openbaar onderzoek."

¹³ Art. 54 wijzigt art. 33 § 1 OVD.

¹⁴ Huidig art. 30 en 45 OVD.

¹⁵ Art. 55 wijzigt art. 34, § 1 OVD; vergelijk met huidig art. 32, § 1 OVD.

¹⁶ Art. 83 omgevingsvergunningbesluit.

plaats daarvan komt er een modulair systeem vertrekkend van een basisprocedure. Die omvat minimaal de volgende procedurestappen: indiening, ontvankelijkheid en volledigheidverklaring, onderzoek ten gronde, beslissing en bekendmaking.

Elke andere, extra procedurestap wordt een extra module in de basisprocedure en kan leiden tot een termijnverlenging. De bekendste module is het openbaar onderzoek dat voor bepaalde soorten dossiers nodig is. Andere modules kunnen in elke dossiersoort voorkomen zoals een wijzigingslus (de aanvrager wijzigt zijn aanvraagdossier) of een administratieve lus (de overheid corrigeert een procedurefout).

Deze modulaire opbouw maakt het mogelijk om procedures die nu nog wél apart lopen, te integreren als een module in de omgevingsvergunning. Het gaat dan bv. om wijzigingen van een al verleende stedenbouwkundige vergunning, om handelingen van algemeen belang met ruimtelijk beperkte impact in afwijking van de stedenbouwkundige voorschriften; en bij milieuvergunningen om de evaluatie (te integreren in de procedure voor bijstelling van de voorwaarden) en de VLAREM-afwijking (ministerieel besluit).

Deze modulaire werking brengt een grotere flexibiliteit in de procedure, als in de loop van het vergunningsproces iets aan de aanvraag wijzigt. Zo gebeurt het dat tijdens de procedure van een vereenvoudigd dossier wordt gemerkt dat toch een openbaar onderzoek nodig is. Zo'n omschakeling van vereenvoudigd naar een gewoon dossier is nu echter uitgesloten. Deze aanpassing ligt zo in het verlengde van hetgeen de VVSG ook eerder al opmerkte.

In het ontwerpdecreet is er slechts één beperking voorzien op het wijzigen van de aanvraag: de aanvrager mag onbeperkt wijzigingsverzoeken indienen, tot de laatste dag voor de eindbeslissing. Alleen tijdens het openbaar onderzoek mag hij dat niet.

De gemeenten vrezen deze onbeperkte mogelijkheden om het dossier te wijzigen. Dit kan leiden tot een onevenredige belasting van de behandelende overheidsdiensten, zowel bij de vergunningverlenende overheid als bij de adviesinstanties. Vlak voor de eindbeslissing de aanvraag inhoudelijk wijzigen betekent gemeenten al het voorbereidende werk hebben geleverd (schrijven inhoudelijk advies, agendering college). Door een laattijdige verandering betekent dit dat het werk minstens ten dele voor niets is geweest. De aanvrager moet daarom worden gestimuleerd om in één keer een volledige en goede aanvraag in te dienen. Wijzigingen moeten beperkt zijn tot het noodzakelijke.

Hoewel dit als klantvriendelijk kan worden gezien, betekent elke wijzigingslus een stevige verzwaring van de werklast voor de gemeentelijke administratie. De toename in het aantal wijzigingsverzoeken leidt volgens de evaluatiestudie tot onoverzichtelijke dossiers.¹⁷ Desnoods kan de gemeente hierop een dossiertaks invoeren om dit te sturen, maar we pleiten ervoor om hier in het decreet of besluit bepaalde grenzen in te bouwen.

Het is wel goed dat elke wijziging resulteert in een termijnverlenging. Hierdoor wordt dit instrument aantrekkelijker om daadwerkelijk toe te passen, want nu is een termijnverlenging bij een wijziging van de aanvraag niet mogelijk in dossiers zonder openbaar onderzoek.

¹⁷ p. 13 van de studie.

We denken dat de aanvrager en omwonenden meer baat hebben bij een beter onderbouwde beslissing in eerste aanleg die wat langer duurt; en dat verkiezen boven een aangevochten beslissing binnen de oorspronkelijke beslistermijn. Daardoor wordt de uiteindelijke doorlooptijd over de vergunning over het ganse traject korter.

De regelgeving bepaalt dat als de vergunningsaanvraag betrekking heeft op de oprichting, uitbreiding of afbraak van scheidingsmuren of muren die in aanmerking komen voor gemene eigendom, het bevoegde bestuur het standpunt van de eigenaars van de aanpalende percelen vraagt.¹⁸ De behandeltermijn is echter die van de vereenvoudigde dossiers (zonder openbaar onderzoek) en die is te kort.

5. In beroep zelfde aanvraagdossier als in eerste aanleg

In beroep moet inhoudelijk dezelfde aanvraag worden behandeld als in eerste aanleg. Een administratieve lus (met daarin ev. een openbaar onderzoek) mag wel, maar een wijziging van het dossier door de aanvrager mag niet afwijken van wat in eerste aanleg voorlag.

Toelichting

Het voorontwerp voorziet dat de beroepsoverheid alle procedurestappen uit de eerste aanleg overdoen. Zo kan een openbaar onderzoek voor de eerste keer georganiseerd worden tijdens het administratief beroep, kunnen procedurefouten worden hersteld en kan de aanvrager zijn dossier wijzigen.¹⁹

Een belangrijke bezorgdheid voor de gemeenten is dat in beroep de aanvraag soms zodanig is gewijzigd, dat er eigenlijk een andere aanvraag voorligt dan in eerste aanleg bij de gemeente. Derden hebben soms geen opmerkingen ingediend omdat het dossier 'OK' voor hen was, maar hebben dan niet door dat in beroep er toch wel belangrijke wijzigingen zijn doorgevoerd. De toegenomen mogelijkheden om een dossier bij te sturen mag er niet toe leiden dat deze situatie nog wordt verergerd.

6. Bevoegdheidsverdeling tussen drie overheidsniveaus

De gemeenten vragen om de lijst van gemeentelijke projecten te behouden.²⁰ Er zijn immers dossiers die omwille van het milieuaspect bij de provincie worden ingediend, maar waarbij het stedenbouwkundig aspect toch duidelijk overweegt. We denken aan universiteiten en ziekenhuizen met een grote stookinstallatie of een labo, of woonprojecten met collectieve verwarming. Die moeten omwille van een bijkomstig Vlarems-klasse 1-aspect naar de provincie. Een gemeentelijke lijst kan hieraan tegemoetkomen. We kiezen voor een gemeentelijke lijst als uitzondering op klasse 1 en niet voor een klasse-verlaging naar klasse 2 omdat we dan het advies van de POVC missen en de handhaving verschuift naar de gemeente.

¹⁸ Art. 83 omgevingsvergunningbesluit.

¹⁹ Art. 77-78 wijzigt art. 59-60 OVD.

²⁰ Art. 28 wijzigt art. 17 OVD.

De gemeenten vragen ook om vergunningsaanvragen die over een **gemeentegrens** gaan, te laten beoordelen door die gemeenten en dus niet naar de provincie te verschuiven. Hetzelfde vragen we voor meldingsplichtige werken te paard op een gemeentegrens.²¹

7. Ontvankelijkheid en volledigheid

In de toekomst zullen ontbrekende maar niet verplichte stukken nog steeds door een lokaal bestuur kunnen worden opgevraagd, maar dit kan niet langer leiden tot een termijnverlenging voor het ontvankelijkheids- of volledigheidsonderzoek.²²

De gemeenten willen behouden dat de procedure pas start na ontvangst van dossierstukken die volgens haar essentieel zijn alhoewel ze niet decretaal verplicht zijn.

De gemeenten willen geen onderscheid tussen essentiële en niet essentiële gegevens in de aanvraag. Dit onderscheid is niet gemakkelijk af te lijnen. In de toelichting worden daar geen voorbeelden van gegeven.

Gemeenten willen – net zoals vroeger - **wél bijkomende inhoudelijke stukken verplicht te kunnen stellen** bij de ontvankelijkheidsverklaring. Volgens het voorontwerp kan dat niet meer, terwijl voor sommige aanvragen het zinvoller is om aanvragen ‘aan de poort’ te wijzigen, in plaats van aan het eind van de rit omwille van onvoldoende informatie. Het voorontwerp maakt het voor de aanvrager volledig vrijblijvend om al of niet in te gaan op een vraag van de gemeente om niet-essentiële informatie toe te voegen.

8. Handelingen van algemeen belang: behoud gemeentelijke bevoegdheid

We willen dat de gemeente bevoegd blijft om een voorgenomen ruimtelijke ingreep als een handeling van algemeen belang te verklaren. Die bevoegdheid willen we niet overdragen aan de Vlaamse overheid.²³

Een centralisatie van bevoegdheden naar de Vlaamse regering gaat immers in tegen de trend van decentralisatie en subsidiariteit. Bovendien blijft zo de gemeente het unieke aanspreekpunt voor de initiatiefnemer. Ook zorgt de figuur van de projectvergadering ervoor dat in overleg een goed afgewogen eindbeslissing kan genomen worden. Om de gewenste eenvormigheid te bevorderen kan Vlaanderen bijkomende initiatieven nemen, zonder dat dit leidt tot aanpassing van de regelgeving. Zo dient Vlaanderen ervoor zorg te dragen dat tijdens de projectvergadering ook daadwerkelijk de Vlaamse adviesinstanties aanwezig zijn. Nu is dat regelmatig niet het geval. Bovendien kan Vlaanderen de gemeenten beter informeren over welke projecten in het verleden concreet als handeling van algemeen belang (met beperkte impact) werden beschouwd.

²¹ art. 160 wijzigt art. 107 OVD

²² Art. 36 wijzigt art. 22 OVD.

²³ zie standpunt [RvB 15 juni 2022](#)

De resultaten van een projectvergadering komen veelal op het college. Het toezicht houdt op basis van het Decreet Lokaal Bestuur algemeen toezicht op de beslissingen van het college. Op die manier kan dus worden opgetreden tegen eventuele onverhoopte verkeerde beslissingen over een erkenning van een handeling van algemeen belang via de projectvergadering. Deze drie initiatieven bieden voldoende garanties op goed afgewogen en gemotiveerde besluiten over de erkenning als handeling van algemeen belang met beperkte ruimtelijke impact. Tegelijkertijd zorgt dit er dan ook voor dat eindbeslissingen over een aanvraag voldoende stand zullen kunnen houden tegen juridische procedures louter gebaseerd op een foutieve erkenning als handeling van algemeen belang.

Toelichting

Voor handelingen die van algemeen belang worden geacht te zijn, kan worden afgeweken van de geldende stedenbouwkundige voorschriften. Een Vlaamse lijst bepaalt welke handelingen van algemeen belang worden geacht te zijn. Het gaat hierbij bijvoorbeeld om infrastructurele ingrepen. Als een initiatief niet op de lijst voorkomt, kan momenteel de lokale overheid alsnog beslissen dat dat initiatief toch als een handeling van algemeen belang met beperkte impact kan worden beschouwd, na organisatie van een zgn. projectvergadering. Zo kunnen dergelijke projecten sneller vooruit, ondanks dat ze afwijken van de stedenbouwkundige voorschriften. Het voorontwerp legt deze bevoegdheid echter bij de Vlaamse minister van Omgeving. Op die manier zouden verschillen in beoordeling tussen gemeenten kunnen worden voorkomen.

9. Adviesinstanties moeten zich engageren

Gemeenten willen dat adviesverleners hun verantwoordelijkheid opnemen. Adviesvragen al of niet beantwoorden mag geen vrijblijvende keuze worden.²⁴ **Behoud daarom het rechtsgevolg dat niet adviseren gelijk staat met het stilzwijgend goedkeuren van de aanvraag.** Het is wel goed dat in de beroepsfase dan wordt teruggegrepen naar het advies in eerste aanleg.²⁵

Als een advies uitblijft terwijl de gemeente dat essentieel vindt om het dossier te kunnen beoordelen, **voorzie dan dat de gemeente een rappel mag sturen aan die adviesverlener** met een termijnverlenging tot gevolg.

Toelichting

Adviesverleners geven soms niet thuis als gemeenten hun deskundigheid wel nodig hebben. Voor de adviezen die verplicht blijven, verwachten we wel het engagement dat de adviesinstanties effectief het dossier inhoudelijk bekijken en een geïndividualiseerd advies afleveren. Nu wordt er uit besparingsoverwegingen erg selectief omgegaan met adviesvragen die niet beantwoord worden of waar men zich ervan af maakt met een

²⁴ Art. 42 wijzigt art.26 OVD: “Als er geen tijdig advies is, kan aan de adviesvereiste worden voorbijgegaan.”

²⁵ Art. 75 wijzigt art. 58 OVD.

algemeen standaardantwoord dat niet is toegespitst op het dossier. Intussen hebben ze nodeloos tijd verloren in het dossier om te wachten op een advies dat nooit zal komen.

Als de wetgeving een advies vereist, dan is dat omdat de vergunningverlener de deskundigheid mist op dat specifieke domein. De vergunningsverlener verwacht ook een advies, bijvoorbeeld om de impact te kunnen bekijken samen met andere dossiers buiten haar bevoegdheid waar de adviesverlener wel inzicht in heeft. De wetgeving moet adviesverleners stimuleren om wel advies te geven. Zo mogen ze alleen beroep indienen als ze advies gaven. Zo ook moet behouden blijven dat de adviesverlener het eens is met de dossiers waarin hij zwijgt. Als een adviesverlener het niet eens is met een aanvraag, kreeg die de kans om dat te zeggen. We mogen toch veronderstellen dat een adviesverlener die niet in elk dossier antwoordt, op zijn minst een onderbouwde keuze maakt welke dossiers wel behandeld worden.

Gemeenten zijn bang dat de deur wordt opengezet voor adviesverlenende instanties om nog meer dan nu al het geval is, adviesvragen te negeren. Gemeenten hebben dan niet de technische input gekregen die ze zelf missen.

10. Geen automatische forfaitaire boete

Een gemeente moet 5.000 euro betalen als de gemeenteraad niet tijdig beslist over een gemeenteweg in een vergunningsdossier.²⁶ **De gemeenten vragen om zulke automatische forfaitaire boetes te schrappen.**

11. Tijdelijke vergunningen: geen limitatieve lijst

Vergunningen zijn in principe van onbepaalde duur (zgn. permanente vergunning). De regelgeving somt nu limitatief de uitzonderingen op.²⁷

De gemeenten vragen om niet langer limitatief op te sommen in welke gevallen een omgevingsvergunning een einddatum mag bevatten. Laat de vergunningverlenende overheid vrij om bij het verlenen van een vergunning te overwegen of het opnemen van een einddatum zinvol is. Redenen die een weigering van een vergunning kunnen schragen, zouden evengoed mogen gelden om nog een tijdelijke vergunning te geven. Dit voorstel kadert ook in het idee van 'wetsmatiging' en 'vertrouwen in lokale besturen'.

Toelichting

De Vlaamse overheid behoudt het principe van de vergunning van onbepaalde duur, waarbij het decreet limitatief opsomt om welke redenen een einddatum in de vergunning mag staan. Dit omwille van rechtszekerheid voor bedrijven, wantrouwen tegenover de vergunningverlener ('willekeur') en omdat het decreet voldoende instrumenten zou bieden aan de overheid om naderhand in te grijpen in een vergunning.

²⁶ Art. 91/10 OVD ingevoegd door art. 123 ontwerpdecreet; herneming van huidig art. 66 § 7 OVD.

²⁷ art. 68 OVD, zoals gewijzigd door art. 86 van het voorontwerp

Het limitatief beperken van deze mogelijkheid om een einddatum in een vergunning op te nemen, gaat volledig in tegen het partnerschap van overheden onderling. Als de Vlaamse regering subsidiariteit en vertrouwen in de gemeenten verkondigt, dan laat ze beter toe dat de gemeenten een vergunning in de tijd mag beperken. Een open formulering beantwoordt aan wetsmatiging én geeft meer mogelijkheden tot maatwerk. Ook in de evaluatiestudie klinkt die vraag.²⁸

De wildgroei aan uitzonderingen bewijst dat een limitatieve lijst geen goed idee is.

Nu zijn er 10 uitzonderingsgevallen waarvoor een vergunning een einddatum mag bevatten. De conceptnota stelde drie nieuwe uitzonderingen voor: stortplaatsen, afvalverbranding en de inrichting van terreinen in functie van tijdelijk en omkeerbaar ruimtegebruik. Het voorontwerp neemt die over en voegt er nog drie aan toe: publiciteitsinrichtingen; afvalwaterlozingen en motorcrossterreinen. Tenslotte voorziet het stikstofakkoord nog vier extra uitzonderingen daarbovenop.²⁹

Er is ook geen motivering waarom deze nieuwe uitzonderingen erbij komen en andere niet. Waarom is bijvoorbeeld een tijdelijke vergunning wel toegestaan bij afvalverbranding (nieuw 11° en 16°) en moeten vergunningen voor andere processen met lozingen in de lucht altijd van onbepaalde duur zijn?

Het is in elk geval goed dat er voor bijvoorbeeld publiciteitsinrichtingen een uitzondering komt.³⁰

We denken zelf bijvoorbeeld aan hospitawonen³¹ of aan een tijdelijke vergunningen voor gebouwen gelinkt aan tijdelijke zonevreemde functies in de open ruimte.

Vergunningen met een eeuwigdurend karakter vereisen daarenboven veel meer proactieve handhaving op vlak van naleving milieunormering in vergelijking met vroeger. Sommige lokale besturen stellen vast dat in veel sectoren vergunninghouders na twintig jaar niet in orde zijn met de actuele exploitatievoorwaarden. Vroeger was het vernieuwen

²⁸ p. 49: "Omgevingsambtenaren van zowel het Vlaams Gewest, de provincies, de gemeenten als [adviesverlenende instanties] geven aan dat de limitatieve lijst met uitzonderingen op het principe van onbepaalde duur onvoldoende mogelijkheden en flexibiliteit biedt."

²⁹ Zie het voorstel van decreet over de programmatische aanpak stikstof (N-VA en Open Vld), *Parl.St.* VI.Parl. 2022-23, **nr. 1801**: art. 9, 12 en 13: "In afwijking van artikel 68, eerste lid, van het decreet van 25 april 2014 betreffende de omgevingsvergunning ..." en art. 89 voegt in art. 68, tweede lid, een nieuwe uitzondering toe voor "een testtechniek als vermeld in artikel 7 van het decreet van [...] over de programmatische aanpak stikstof. De vergunningstermijn is maximaal vijf jaar."

³⁰ De stedenbouwkundige verordeningen van bijvoorbeeld Antwerpen, Aalst, Kortrijk en Roeselare voorzien nu al dat voor publiciteitsinrichtingen alleen tijdelijke vergunningen mogelijk zijn.

³¹ De stedenbouwkundige verordeningen van bijvoorbeeld **Gent** (art. 26) en **Leuven** (art. 4.2.1.3) voorzien hiervoor slechts tijdelijke vergunningen van maximum vijf jaar.

van een vergunning vaak een sleutelmoment om zich in regel te stellen. Dat moment is nu weggevallen.

12. Laat gemeenten toe de vergunningsplicht te moduleren

De gemeenten willen dat zij de stedenbouwkundige vergunningsplicht mogen verstrengen op hun grondgebied.³²

Iedere beslissing in die richting is een stap vooruit. Zo is het verdedigbaar indien Vlaanderen een lijst vastlegt van op Vlaams niveau vrijgestelde handelingen, die gemeenten wel degelijk vergunningsplichtig kunnen maken. We denken hierbij aan het kappen van bomen, erfgoed en functiewijzigingen.

Toelichting

Via een stedenbouwkundige verordening mogen gemeenten een vergunningsplicht invoeren voor stedenbouwkundig gezien meldingsplichtige handelingen of een meldingsplicht invoeren voor stedenbouwkundig gezien vrijgestelde handelingen. Vroeger mochten gemeenten ook vrijgestelde handelingen vergunningsplichtig maken, maar sinds 2009 is bepaald dat gemeenten slechts één trapje hoger mogen schakelen: een Vlaamse vrijstelling wordt lokaal meldingsplichtig en een Vlaamse meldingsplicht wordt lokaal vergunningsplichtig. De Vlaamse overheid wou die mogelijkheid om te moduleren volledig afschaffen. Dat werd aangekondigd in de conceptnota en kwam terug in het voorontwerp verzameldecreet.

Door de vergunningsplicht te moduleren wordt recht gedaan aan de lokale autonomie en kunnen gemeenten die dat wensen beter sturen op de ruimtelijke ontwikkeling van hun grondgebied. Op die manier kan Vlaanderen een stukje verder gaan in de omvang van het aantal van vrijstellingen. Gemeenten waar dit toch niet wenselijk is, kunnen dan immers alsnog een meldingsplicht of vergunningsplicht invoeren.

Net zoals inhoudelijke regels aangepast kunnen worden aan de omgeving middels uitvoeringsplannen en stedenbouwkundige verordeningen, is ook maatwerk nodig wat betreft de vergunningsplicht. Alhoewel de regelgeving daarmee minder uniform is, betekent dit momenteel geen onoverkomelijke zoektocht voor initiatiefnemers van bouwprojecten. Gemeenten kunnen natuurlijk altijd via de opmaak van een ruimtelijk uitvoeringsplan bepaalde handelingen in een gebied verbieden, maar dit is een zeer arbeidsintensief en kostbaar proces, waarbij er vervolgens ook geen individuele toetsing meer kan gebeuren over het concrete project.

Zo hebben heel wat gemeenten een zgn. kapverordening die de vergunningsplicht voor het rooien van bomen verstrengd. Het is ondoordacht die extra bescherming van bomen af te schaffen. Een ander voorbeeld is onroerend erfgoed, waarbij het leveren van maatwerk essentieel is om de ruimtelijke kwaliteit te behouden. Andere veel voorkomende lokale vergunningsplichten gaan over reclamepanelen en functiewijzigingen.

³² Standpunt Raad van bestuur VVSG 21.12.2022 over verzameldecreet.

13. Beperk de beroepsmogelijkheden in alle dossiers

Vlaanderen overweegt het invoeren van een lijst van kleinere projecten waar géén beroep bij de deputatie meer mogelijk is.³³ De gemeenten stellen voor om de beroepsmogelijkheid bij de deputatie in het algemeen te beperken tot gevallen waarbij de gemeente foutief handelde.

Tekstvoorstel: art. 61 OVD (zoals gewijzigd door art. 79 van het voorontwerp):

“De bevoegde overheid of haar omgevingsambtenaar onderzoekt de wettigheid van de beslissing in eerste aanleg. Is deze onwettig is, dan onderzoekt zij de aanvraag in haar totaliteit. Daarbij...”

Subsidiar is het verdedigbaar om in de **kleinste** dossiers, waar geen impact op omwonenden te verwachten valt, uit te sluiten van de beroepsmogelijkheid.

Toelichting

De gemeenten staan er positief tegenover om te onderzoeken in hoeverre het administratief beroep afgeschaft kan worden. De rol van de bestendige deputatie als beroepsorgaan is niet evident. Al te vaak merken we dat een vergunningsbeslissing van de gemeente toch gewijzigd wordt in beroep terwijl er niets mis mee was. Het gevoel heerst dat er best wat meer respect mag komen voor wettelijk correct en goed gemotiveerde beslissingen van lokale besturen die autonoom instaan voor het ruimtelijk beleid op hun grondgebied. Ook al is er een correct gefundeerde beslissing van de gemeente, beroepsindieners kunnen altijd in beroep gaan in de hoop dat de provincie een andere politieke keuze zal maken. Het kan niet de bedoeling zijn dat je in beroep een tweede discussie krijgt over de opportuniteit van een bepaald dossier.

Vlaanderen overweegt het invoeren van een lijst van kleinere projecten waar géén beroep bij de deputatie meer mogelijk is. Volgens het voorontwerp zal er dan geen administratief beroep zijn in de grootste dossiers (die de minister in enige aanleg beslist) en de kleinste dossiers. Het beroep blijft behouden bij de tussenliggende dossiers.

In plaats van dergelijke complexe regeling, is het beter om het beroep in algemene zin te beperken. **Wij stellen voor de beroepsmogelijkheid bij de deputatie te beperken tot gevallen waarbij de gemeente foutief handelde.** Door opportuïteitskritiek uit te sluiten en het beroep te beperken tot juridische argumenten, wordt de gemeentelijke bevoegdheid maximaal geëerbiedigd. Als de gemeente een inhoudelijk goed onderbouwde beslissing nam, dan is er geen tweede kans bij de provincie nodig. Ingeval de gemeente juridische fouten beging, dan krijgen terechte beroepen bij de deputatie (vergunningsbeslissing) een snellere en meer definitieve uitspraak dan bij de Raad voor Vergunningsbetwistingen (vernietiging en terugzending).

De VVSG pleit voor het beperken van de administratieve beroepsmogelijkheid tot procedurefouten of flagrant onvoldoende gemotiveerde vergunningsaanvragen. De VVSG ziet immers niet in waarom de deputatie inhoudelijk beter in staat is een aanvraag te beoordelen dan het lokaal bestuur zelf. Hoewel het beperken van de administratieve

³³ Art. 17 § 1, laatste zin OVD, zoals gewijzigd door art. 28 van het voorontwerp.

beroepsmogelijkheid lijkt op het jurisdictioneel beroep, is het behoud van het administratief beroep wel degelijk voordelig voor de aanvrager; met name omwille van de snellere werking.

Subsidiar lijkt het lijkt ons een verdedigbaar voorstel om in de kleinere dossiers het beroep uit te sluiten voor zover het daadwerkelijk gaat om vergunningsplichtige handelingen die slechts een beperkte ruimtelijke impact hebben en bovendien op geen enkele manier 'afstralen' op aanpalende percelen. Dit voorstel beoordelen we positief, omdat het de gemeentelijke autonomie respecteert: er is niet langer een beroepsmogelijkheid tegen een goed onderbouwde vergunning afgegeven door het college. Het moet daarbij gaan om die handelingen waarvan het wenselijk is dat de overheid er zich over uitspreekt, maar waar derden onmogelijk hinder van kunnen ervaren. De Memorie van Toelichting (p. 85) heeft het over garages, carports, beperkte uitbreidingen of verhardingen.

14. Digitale inzage van plannen

We vinden het goed dat ook bouwplannen op het Omgevingsloket gepubliceerd worden tijdens het openbaar onderzoek en de beroepstermijn.³⁴

Dit is mogelijk geworden door een recente wijziging van de auteursrechten op federaal niveau. Daardoor moeten burgers niet langer naar het gemeentehuis om plannen in te zien waarop het auteursrecht rust. Deze aanpassing van de regelgeving komt er mede op vraag van de VVSG. We vinden het digitaal ter beschikking stellen van de plannen van een stedenbouwkundig project een grote stap vooruit op het vlak van transparantie van de besluitvorming en klantvriendelijkheid.

Vreemd genoeg verwijst de toelichting bij dit artikel wel nog naar het "Verzameldecreet Omgeving 2023" alsof dat definitief goedgekeurd is, terwijl het niet verder is geraakt dan de eerste adviesronde (november 2022).

Ook de openbaarmaking van persoonsgegevens wordt nu gedetailleerd geregeld, waardoor er minder discussie is over dergelijke veel voorkomende openbaarheidsvragen.³⁵

15. Slank de stedenbouwkundige aktenaam af

De lijst van handelingen waarbij een stedenbouwkundige melding volstaat moet zo beperkt mogelijk zijn. Een melding is heel wat werk voor aanvrager en gemeente, zonder dat de overheid kan sturen op hetgeen wordt gemeld.

In dit kader past ook de opmerking dat de gemeenten vragende partij zijn om **tijdelijke handelingen nooit vrij te stellen van vergunningsplicht, maar altijd minstens meldingsplichtig te houden**. In die zin zou dus occasioneel en tijdelijk gebruik altijd

³⁴ Art. 19 voegt in art. 14/3 OVD. Standpunt Raad van Bestuur VVSG 21.12.2022 over het voorontwerp verzameldecreet

³⁵ Art. 20 voegt in art. 14/4 OVD.

minstens meldingsplichtig moeten zijn³⁶. Als er -zoals nu bv bij een tijdelijke functiewijziging van max. 4 keer 30 dagen per jaar- een vrijstelling geldt is het startmoment van die vrijgestelde handeling niet bepaalbaar. Voor daarom minstens een melding in voor tijdelijke handelingen, zodat die startdatum wel vaststelbaar is. Dit kan worden geregeld via een aanpassing van het uitvoeringsbesluit.

16. Verleng de beslistermijn bij milieumeldingen

De aktename van milieumeldingen is verkort naar 20 dagen. Dat is te kort voor een gedegen onderzoek van bv. bemalingen. De termijn wordt beter **gelijkgesteld met die voor stedenbouwkundige meldingen (30 dagen)**. Dit is echter niet in de ontwerp-regelgeving opgenomen.

De regelgeving vermeldt best expliciet **dat de overheid een onvolledige melding mag weigeren om die reden**. Nu lijkt het alsof die mogelijkheid niet bestaat en een melding alleen geweigerd mag worden als hetgeen gemeld wordt niet meldingsplichtig is.³⁷

17. Rapportageplicht omgevingsvergunning verdwijnt

De noodzaak om te rapporteren over de vergunningstermijn verdwijnt.³⁸ Dit is een goede zaak, omdat de Vlaamse overheid dankzij het Omgevingsloket zélf kan monitoren.

18. Digitalisering

Alle aanvragen zullen voortaan digitaal moeten gebeuren.³⁹ Beroep indienen zal wel nog analoog mogelijk zijn.⁴⁰

Nu is het nog mogelijk om stedenbouwkundige aanvragen analoog in te dienen als er geen architect voor nodig is. Het verplicht digitaal indienen mag wat de gemeenten betreft decretaal worden ingeschreven, op voorwaarde dat het voor gemeenten die dit wensen mogelijk blijft namens de aanvrager de aanvraag digitaal te kunnen indienen. Op die manier wordt het deel van het publiek dat er niet in slaagt zelf digitaal in te dienen voor eenvoudige aanvragen toch niet afhankelijk van architecten of andere

³⁶ Zie tabel p. 16 conceptnota, waarbij occasioneel en tijdelijk gebruik altijd wordt vrijgesteld, met uitzondering van tijdelijke handelingen met grote impact, die meldingsplichtig of vergunningsplichtig zullen zijn

³⁷ Art. 111 OVD. Standpunt Raad van Bestuur VVSG 20.11.2019. Evaluatiestudie p. 10: " De lokale besturen beschouwen de beslissingstermijn van 20 dagen voor de behandeling van meldingen van exploitatie (inrichting klasse 3) echter als te kort. Over het verschil in beslissingstermijnen voor stedenbouwkundige handelingen en exploitatie, respectievelijk 30 en 20 dagen, wordt gesteld dat dit tot verwarring leidt. "

³⁸ Art. 14 heft op art. 12 OVD.

³⁹ Art. 17 vervangt art. 14/1 OVD

⁴⁰ Art. 68 wijzigt art. 54 OVD

professionelen, terwijl dat voor hen geen inhoudelijke meerwaarde biedt. Het feit dat zoveel mensen moeite hebben hun aanvraag digitaal in te dienen, wijst overigens op de beperkte gebruiksvriendelijkheid van het Omgevingsloket.

Wel is het vreemd dat de Vlaamse Regering procedures kan aanwijzen die analoog (kunnen) verlopen. Wat digitaal ingediend is (binnenkort dus alle aanvragen) moet we ook digitaal kunnen afhandelen. **Aanvragen die we niet digitaal kunnen afhandelen, daarvoor is het ook niet nodig te verplichten dat ze digitaal binnenkomen.** Als er een uitzondering nodig is om bepaalde soorten aanvragen analoog af te handelen, dan is er ook een uitzondering nodig om die soorten aanvragen analoog te mogen indienen.

19. Bevoegdheidsverdeling tussen college en omgevingsambtenaar

1. Het voorontwerp voorziet dat het college de **beslissing ten gronde** over bepaalde soorten aanvragen mag delegeren aan de **omgevingsambtenaar**. De delegatieregel moet op de website van de gemeente te vinden zijn.⁴¹

De VVSG is voorstander van primaat van de politiek. Daarom liggen eindbeslissingen over vergunningsbeslissingen in principe bij het college. **De gemeenten vinden het een goede zaak dat het college de beslissing ten gronde voortaan in bepaalde soorten dossiers mag delegeren naar de omgevingsambtenaar.** We vinden dat de colleges het vertrouwen moeten krijgen dat hier op een redelijke manier mee om wordt gegaan. In de praktijk kan dit tijdswinst betekenen terwijl het nog altijd het college is die kiest of ze deze bevoegdheid delegeert of niet. Bovendien kan op Vlaams niveau nu al in bepaalde gevallen de gewestelijke omgevingsambtenaar beslissen. We zien niet in waarom dit principieel niet zou kunnen op lokaal niveau. Het is een concrete maatregel om besluitvorming te versnellen.

2. De bevoegdheid om te beslissen over de **verschillende procedurestappen** moet volgens ons ook gedelegeerd kunnen worden aan **andere personeelsleden** dan de omgevingsambtenaar.

De bevoegdheid om te beslissen over ontvankelijk- en volledigverklaring, advisering, administratieve lus, ... legt het voorontwerp telkens bij "het college of de omgevingsambtenaar".⁴² Deze formulering betekent dat de procedurestap zowel door het college als de omgevingsambtenaar gezet mag worden; en het aan hen is hier onderling afspraken over te maken.

Die flexibiliteit is een goede zaak. De Vlaamse overheid laat het lokaal bestuur daarover interne afspraken maken. De achterliggende gedachte is de besluitvorming zoveel mogelijk te stroomlijnen, zodat deze niet onverhoopt leidt tot vertraging.

Wel is het aangewezen te bepalen dat de omgevingsambtenaar bepaalde bevoegdheden kan voort delegeren naar andere personeelsleden. Sommige gemeenten kiezen immers

⁴¹ Art.28 wijzigt art. 17 § 6 OVD.

⁴² Art. 35 e.v. wijzigt art. 21 e.v. OVD.

ervoor om een beperkt aantal omgevingsambtenaren te hebben, die met name inhoudelijk werk (met name inhoudelijk beoordelen van de aanvraag) en minder bezig zijn met de procedurestappen. We stellen voor daar te schrijven: “het college, de omgevingsambtenaar of zijn gemachtigde”. In o.a. art. 35 is dit wél mogelijk gemaakt, maar op andere plekken dan weer niet. **De omgevingsambtenaar mag aldus alle procedurestappen delegeren, behalve zijn verslag of de vergunningsbeslissing zelf.**

20. Waarnemende omgevingsambtenaren

Laat toe dat een gemeente twee jaar met een waarnemende omgevingsambtenaar werkt.

Gemeentelijk omgevingsambtenaar is een knelpuntberoep. Aanwervingsprocedures zijn lang en de pool aan kandidaten is klein. Gemeenten mogen niet in een structurele rechtsonzekerheid vervallen als ze niet tijdig een omgevingsambtenaar vinden. Elke gemeente heeft een tijdelijke vervanger nodig om de dossiers te mogen afronden.

Als een gemeente geen beroep kan doen op een omgevingsambtenaar (onder haar eigen personeel of intergemeentelijk), dan springt de algemeen directeur of een waarnemend omgevingsambtenaar in. Nu mag een waarnemend omgevingsambtenaar achttien maanden invallen⁴³ Het voorontwerp beperkt dat tot twaalf maanden.⁴⁴ Wie twee jaar ervaring heeft opgebouwd is daartegen klaar om volwaardig omgevingsambtenaar te worden.⁴⁵

Daarom stellen we voor om beide termijnen op elkaar af te stemmen: de termijn dat iemand waarnemend omgevingsambtenaar mag zijn, is best dezelfde als de vereiste ervaring om volwaardig omgevingsambtenaar te worden.

21. Overgangstermijn en communicatie

De inwerkingtreding van de nieuwe procedureregels moet afgestemd zijn op de aanpassingstijd nodig voor de digitale dossierbehandelingssystemen.

Wijzingen aan de procedures zoals dit decreet doet, vragen ook om wijzigingen aan het Omgevingsloket. Die moeten tijdig en voldoende worden doorgesproken met de gemeentelijke softwareleveranciers, zodat zij zich kunnen voorbereiden en vormingen kunnen geven aan het personeel dat ermee aan de slag moet.

Daarnaast moet de Vlaamse overheid op bevattelijke wijze de nieuwe regels toelichten aan de lokale besturen. Het is bv handig om een duidelijk schema te maken over de doorlooptijden van de verschillende modules. Dit kunnen gemeenten op hun beurt weer gebruiken in hun communicatie.

---einde---

⁴³ Art. 145 omgevingsvergunningsbesluit.

⁴⁴ Art. 9, 3° wijzigt art. 9 § 3 OVD.

⁴⁵ Art. 143, § 1, 2° omgevingsvergunningsbesluit.